

Audiència. La concepció paulina de l'apostolat

Benet XVI continua la catequesi sobre sant Pau. El passat dia 10 de setembre en l'audiència general del dimecres va parlar de la concepció paulina de l'apostolat.

02/10/2008

Estimats germans i germanes,

Dimecres passat vaig parlar del gran viratge que es va produir en la vida de sant Pau després de la seva

trobad amb Crist ressuscitat. Jesús va entrar en la seva vida i el va convertir de perseguidor en apòstol. Aquesta trobada va marcar l'inici de la seva missió: sant Pau no podia continuar vivint com abans; d'aleshores ençà era conscient que el Senyor li havia donat l'encàrrec d'anunciar el seu Evangeli en qualitat d'apòstol. Avui vull parlar-vos precisament d'aquesta condició nova de vida de sant Pau, és a dir, del seu ser apòstol de Crist.

Normalment, seguint els Evangelis, identifiquem els Dotze amb el títol d'apòstols, per indicar a aquells que eren companys de vida i oients dels ensenyaments de Jesús. Però també sant Pau se sent veritable apòstol i, per tant, sembla clar que el concepte paulí d'apostolat no es restringeix al grup dels Dotze. Òbviament, sant Pau sap distingir el cas personal dels "apòstols que l'havien precedit " a ell (Ga 1, 17): a ells els reconeix un lloc

totalment especial en la vida de l'Església. Tanmateix, com tothom sap, també sant Pau es considera a si mateix apòstol en sentit estricte. És un fet que, en el temps dels orígens cristians, ningú va recórrer tants quilòmetres com ell, per terra i per mar, amb l'única finalitat d'anunciar l'Evangelí.

Per tant, sant Pau tenia un concepte d'apostolat que sobrepassava el vinculat només al grup dels Dotze i transmès sobretot per sant Lluc en les Actes dels Apòstols (cf. Ac 1, 2. 26; 6, 2). En efecte, en la primera carta als Corintis fa una distinció clara entre "els Dotze" i "tots els apòstols", esmentats com dos grups diferents de beneficiaris de les aparicions del Ressuscitat (cf. 1 Co 15, 5. 7). En aquest mateix text ell s'anomena a si mateix humilment "l'últim dels apòstols", comparant-se fins i tot amb un avortament i afirmant textualment: "Que ni sóc digne de ser

anomenat apòstol, perquè vaig perseguir l'Església de Déu. Però per la gràcia de Déu sóc el que sóc. I la gràcia que ell m'ha donat no ha resultat inútil, sinó que he treballat més que tots ells, encara que no pas jo, sinó la gràcia de Déu en mi." (1 Co 15, 9-10).

La metàfora de l'avortament expressa una humilitat extrema; es troba també en la carta als Romans de sant Ignasi d'Antioquia: "Sóc l'últim de tots, sóc un avortament; però em serà concedit ser quelcom, si aconseguixo Déu" (9, 2). Allò que el bisbe d'Antioquia dirà en relació amb el seu imminent martiri, preveient que canviaria completament la seva condició d'indignitat, sant Pau ho diu en relació amb el propi compromís apostòlic: en ell es manifesta la fecunditat de la gràcia de Déu, que sap transformar un home qualsevol en un apòstol esplèndid. De perseguidor a fundador d'esglésies:

això va fer Déu en un que, des del punt de vista evangèlic, hauria pogut considerar-se un rebuig.

Què és, per tant, segons la concepció de sant Pau, allò que els converteix a ell i als altres en apòstols? En les cartes apareixen tres característiques principals que constitueixen l'apòstol. La primera és "**haver vist el Senyor**" (cf. 1 Co 9, 1), és a dir, haver tingut amb Ell una trobada decisiva per a la pròpia vida.

Anàlogament, en la carta als Gàlates (cf. Ga 1, 15-16), dirà que va ser cridat, gairebé seleccionat, per gràcia de Déu amb la revelació del seu Fill amb vista a l'anunci als pagans. En definitiva, és el Senyor qui constitueix cadascun en apòstol, no la pròpia presumpció. L'apòstol no es fa a si mateix; és el Senyor qui el fa; per tant, necessita referir-se constantment al Senyor. Sant Pau diu clarament que és "apòstol per vocació" (Rm 1, 1), és a dir, "no pas de

part dels homes ni per obra de cap home, sinó per obra de Jesucrist i de Déu Pare " (Ga 1, 1). Aquesta és la primera característica: haver vist el Senyor, haver estat cridat per Ell.

La segona característica és "**haver estat enviat**". El terme grec apòstol significa precisament "enviat, manat", és a dir, ambaixador i portador d'un missatge. Per consegüent, ha d'actuar com a encarregat i representant de qui li ho ha manat. Per això sant Pau es defineix "apòstol de Jesucrist" (1 Co 1, 1; 2 Co 1, 1), o sigui, delegat seu, posat totalment al seu servei, fins al punt d'anomenar-se també "servent de Jesucrist" (Rm 1, 1). Un vegada més destaca immediatament la idea d'una iniciativa aliena, la de Déu en Jesucrist, a qui s'està plenament obligat; però sobretot es remarca el fet que s'ha rebut una missió que complir en nom seu, posant

absolutament en segon pla qualsevol interès personal.

El tercer requisit és l'exercici de l'« **anunci de l'Evangelí** », amb la consegüent fundació d'esglésies. Per tant, el títol d'«apòstol» no és i no pot ser honorífic; compromet concretament i dramàtica tota l'existència de la persona que el porta. En la primera carta als Corintis, sant Pau exclama: " No sóc apòstol? ¿No he vist Jesús, Senyor nostre? ¿No sou vosaltres la meua obra en el Senyor? " (1 Co 9, 1).

Anàlogament, en la segona carta als Corintis afirma: "La nostra carta sou vosaltres (...), sou una carta del Crist, redactada per nosaltres, escrita no pas amb tinta, sinó amb l'Esperit del Déu" (2 Co 3, 2-3).

No sorprèn, per consegüent, que sant Joan Crisòstom parli de sant Pau com d'«una ànima de diamant» (Panegírics, 1, 8), i continuï dient: "De

la mateixa manera que el foc, aplicant-se a materials diversos, es reforça encara més..., així la paraula de sant Pau guanyava per a la causa tots aquells amb qui tenia relació; i aquells que li feien la guerra, conquerits pels seus discursos, es convertien en aliment per a aquest foc espiritual" (ib., 7, 11). Això explica perquè sant Pau defineix els apòstols com "col·laboradors de Déu" (1 Co 3, 9; 2 Co 6, 1), la gràcia del qual actua en ells.

Un element típic de l'apòstol veritable, clarament destacat per sant Pau, és una mena d'identificació entre Evangeli i evangelitzador, ambdós destinats a la mateixa sort. De fet, ningú no ha posat en relleu millor que sant Pau com l'anunci de la creu de Crist es presenta com "escàndol i niciesa" (1 Co 1, 23), i molts reaccionen davant Ell amb incomprensió i rebuig. Això succeïa

en aquell temps, i no ha d'estranyar que passi també avui.

Així doncs, en aquesta situació, d'aparèixer com "escàndol i niciesa", participa també l'apòstol i sant Pau ho sap: és l'experiència de la seva vida. Als Corintis, els escriu, amb una certa ironia: "Perquè em sembla que Déu ens ha mostrat a nosaltres, els apòstols, com els últims, com uns condemnats a mort, ja que ens hem convertit en un espectacle per al món, tant davant dels àngels, com davant dels homes. Nosaltres som necis per causa del Crist; vosaltres, en canvi, assenyats en el Crist; nosaltres, febles; vosaltres, forts; vosaltres, honrats; nosaltres, deshonorats. Fins al moment present patim fam, set i nuesa, som bufetejats i anem d'ací d'allà; ens fatiguem treballant amb les nostres pròpies mans; quan ens persegueixen, ho suportem; quan ens difamen, responem amonestant; hem acabat

com escombraries del món, el rebuig de tothom fins ara." (1 Co 4, 9-13). És un autoretrat de la vida apostòlica de sant Pau: en tots aquests patiments preval l'alegria de ser portador de la benedicció de Déu i de la gràcia de l'Evangelí.

D'altra banda, sant Pau comparteix amb la filosofia estoica del seu temps la idea d'una tenaç constància en totes les dificultats que se li presenten, però ell supera la perspectiva merament humanística, basant-se en el component de l'amor a Déu i a Crist: "¿Qui ens podrà separar de l'amor del Crist? ¿La tribulació, l'angoixa, la persecució, la fam, la nuesa, el perill o l'espasa? Tal com diu l'Escriptura: Per vós som portats a la mort tot el dia, ens consideren com ovelles destinades a matar. Però en totes aquestes coses vencem plenament per aquell qui ens ha estimat. Perquè estic segur que ni la mort, ni la vida, ni els

àngels, ni els principats, ni el present, ni el futur, ni poders, ni altitud, ni profunditat, ni cap altra criatura no podrà separar-nos de l'amor de Déu, revelat en el Crist Jesús, Senyor nostre." (Rm 8, 35-39). Aquesta és la certesa, el goig profund que guia l'apòstol sant Pau en totes aquestes vicissituds: res no pot separar-nos de l'amor de Déu. I aquest amor és la veritable riquesa de la vida humana.

Com es veu, sant Pau s'havia lliurat a l'Evangeli amb tota la seva existència; podríem dir les vint-i-quatre hores del dia. I hi complia el ministeri amb fidelitat i amb alegria, "per salvar-ne alguns de tota manera" (1 Co 9, 22). I respecte a les esglésies, fins i tot sabent que tenia amb elles una relació de paternitat (cf. 1 Co 4, 15), i àdhuc de maternitat (cf. Ga 4, 19), n'assumia una actitud de complet servei, declarant admirablement: "No és pas que vulguem fer d'amos de la vostra fe;

volem més aviat contribuir a la vostra joia" (2 Co 1, 24). La missió de tots els apòstols de Crist, en tots els temps, consisteix a ser col·laboradors de la vertadera alegria.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-la-concepcio-paulina-de-lapostolat/>
(20/04/2025)